

NOVINE

Pobožen, družbeni, pismeni list za vogrske Slovence.
PRIHAJA VSAKO NEDELO.

Godna Novin na leto je vsakoml za njegov naslov 8 K.
Škúpus 4 deset voo 6 K.

Maračniki k Novinam brezplačno dobijo vsaki mesec
„Marijin List“ i na konol leta „Kalendar Srca Jezuševoga.“

Godna odloga drebua je doma 10 filerov.

VREDNIK:

KLEKL JOŽEF

pleb. v Dolonoh, NAGYDOLÁNY, Vasmeogyo.

K tom! so more pošlati maročnine i val dopisi, so
pa v tiskarno ali v Crenšovos.

Lastnik i izdajatelj Novin i Marijinoga
Lista je Klekl Jožef vp. pleb. v Cren-
šovcih, Cserföld, Zalamegye.

Autonomija (samovlada) Slovenske Krajine.

Načrt ali plan autonomije Slovenske Krajine od saladskih far sprejeti pozdravljamo i za njo se bojčjemo. Vu njoj je zavarvana naša mila slovenščina, dano je, da vu šolah i kancelarijah slovenske zemlje Slovenec lada, samo vekša dela, kak finančna, vojaška, zvušnešnjih zadev i drůga bodo skůpna s magjarskov državov. Takša autonomija je dana Rusinom, je dana Nemcom prek Rabe. I takšo želemo i mi Slovenci za sebe.

Dobro eše pomlite, da so meseca decembra grof Sapary i njegovi tivaviše z Sobote Slovencom Můrsko županijo (Muravármegye) s slovenskimi šolami i kancelarijami obečavali i prinesli. Ali ka pišem? Ne so prinesli, samo so nas norili, za nos vodili, Či so oni zaistino šteli nam Můrsko županijo spraviti, zdaj naj naprej stopijo i nam povejo, kde se je zadrgnola Můrska županija ali jo je pa zaistino Můra ta odnesla. Či so nam oni zaistino šteli županijo spraviti i so je ne mogli, — zdaj naj podpirajo našo autonomijo.

Na Dolenskom pozvačin ma dve bučki s sehom. Vu ednoj ma vino, vu drůgoj pa preso. Komi proso ponůdi, či naglo nese k vůstam, se prosa napije. Nam se tak vidi, da so nam te gospodje bučko s prosom šteli spraviti. To nam pa nikak ne trbe.

Zdaj, kda misel autonomije vsikdar več pa več prijatelov vdablja, sobočko razumništvo (inteligencija) povdarja, da trbe lůdi opitati, ka ščejo. Dobro je. I mi povdarjamo: Hedmo i pitajmo naše lůdstvo, ka je njegova žela.

Nego vse zagriženost se naj odstrani. Či stoj brani Slovenščino, je zato ne hůdodelnik, ne odava domovine, kak ništorni krogi na nas ščejo polisnoti.

Mi želemo pravice, mi želemo garancije, da se dobro stoji. Ka vala, či nam kaj vržejo i sledi tisto lůdi nazaj poteguejo. Zato želemo močno autonomijo, štera de nas branila proti onim, ki vu šolah, eše vu prvom razredi ne dovolijo Slovenščine.

Znovič povdarjam, vse čemere vkraj. Slobodno gučimo mi i slobodno gučijo ovi, poleg toga se nikomi nika ne sme zgoditi. Či iščejo manternike, je bodo naišli, nego od manternikov naša sejadev bode vu bogalo žetvo zrasla. Po mantranji pride sloboščina.

† Prelat Molnár.

Molnár Janoš, predsednik bivše lůdstva stranke, je vmro. Pokojni je plemenitne dűse človek, vrel dűhovnik i neutruđen delavec bio. Za krščansko politiko se boril več kak 25 let. Od neprijatelov krščanstva, od liberalcov i krivih krščenikov je dosta preganjanja trpo. Ali vsi so mogli spoznati da je pravičen i nevtepenoga žitka človek bio. Spodobnoga značaja mož, kak naš blaženoga spomina Ivanóczy. Naj Bog da spodobne neprestrašene može našem slovenskom lůdstvi.

Mirovna konferencija.

Z Pariza od mirovne konferencije se skoro nika ne čuje. — Vogrska vlada vse povsedi proti revolucijo išče. — Razoroženi (leszerelt) vojaceje so v Budapešti 12. febr. veliko spravišče meli; za vsakoga vojaka želejo 5400 končno plačilo. Državni tajnik Martin Pete je njim pravo, da vlada vse vćini poleg mogočnosti. — Grůnt do delili od 500 plůgov više, vu prvom redi dobijo invalidi, potem vojaceje, potem drůgi, poleg toga, je li so eženjeni ali ne. — Šrbi v Bački na znanje dajo lůdstvi, da združenje Bačke k Jugoslaviji je dejstvo. Pozirajo lůdi,

da magjarske napiske odstranijo. — V Bukarešti je štatarijom, nagli sod. — Naišli so pismo Vilmoša, vu šterom Ferenča Jožefa hujska na bojno. — Mirna konferencija je nastavila družbo narodov. Wilson je s imenitnim pregovorom naznano konstucijo družbe. Namen družbe je bojno v prišestnosti iztrebiti. V to družbo so gori vzeti: Zjedinjene države Amerike, Anglia, Japan, Belgium, Brazilia, Kina, Českoslovaško, Grčko, Polsko, Portugalija, Rumunsko i Srbsko.

Položaj v Radgoni.

5. februara so slovenske čete prodrle do kolodovra i zajele tri strojnice. Nemcov je kakših sto možov prek Můre prišlo, zasedli so Schirmdorf i Abače i pregnale Slovenske orožniške postaje. Kda so Slovenci zvedli za nameravani napad v Cmureki, so vzeli 12 talcov (tusz) izmed najodličnejših možov i so je vzeli s sehom prek mosta v cmureški grad. Na slovenskoj strani je eden ranjen, nemške čete pri umiki so vse ranjence i mrtve s sehom vzele. — Na celoj črti med Cmurekom i Radgonov so nemci zgůbili najmenje 40—50 mrtvih i več ranjenih. — V nedelo, 9. februara je sklenjeno premirje, da bode mogla francuška komišija, štero je vćdo major Montegu, pregledati ozemlje med Radgonov i Cmurekom. — 10. febr. se je začnola razprava od mira na štajerskoj demarkacijskoj črti. Tak za Jugoslovane, kak za Nemce se cdleči demarkacijska linija, štero ne smejo prek stopiti tak, da med njimi bode neutralni pas. — 13. februara so se pogodili v Maribori. Vu slovenskoj črti ležijo vse slovenske vesnice okoli Radgone i Radgonja tůdi. Nemška črta leži več kilometrov (7—8) severno od slovenske: Straden,

Brusce, Lipnica. Slovenci so bili popustljivi, samo takšno linijo so želeli okoli Radgonje, šteta bi je varovala vpadov iz Vogrskoga. Neutralni pas je iz vekšega po nemškoj zemlji, to je posledica dejstva, da so Nemci 4. februarja nastopili, kak franktirerski napadalci.

Dom i svet. — Glási.

Cerkvene novice. Sombotelski púšpek so odredili, da, dokeč de mirovne konference trpele, po vsakoj farnoj meši se edna Zdrava Marija zmoli s molitvicov: Kralica mira, molí Boga za nas. — Za volo zvonov se je več far obrnelo k púšpeki. Na znanje se da, da primaš vogrske cerkvi je začno razpravo za volo zvonov. Ka dosegne, se oznani, te čas so pa prošnje ne potrebne.

Karolyijova politična stranka se znovič razprestira. Program stranke je lepo napisan, ali vsebina nej za krščansko ljudstvo.

V Nemšknj Austriji so zvolitve do končane. Zvoljeno je 70 socialdemokratov, 65 krščanski socialistov i 25 drugih. Kda pa se ednok naša vogrska vlada da naratati, da volitvi naznani?

Ešče 700 vagonov silja žele vlada od Železne županije. Vu časi revolucije so se ništerne vesnice spozabile, da bi silje prek dale. Či ne dajo, rekvizicija bode.

Vojna podpora se da i na dale družini vlovlenim. Za one ki, so do slednjega oktobra leta 1918. ne dobili podpore, se zdaj že več ne da podpora.

Proti pijanosti. Ki na javnom mesti se zapoji ali pijan pride, se pokaštiga na aretacijo 15 dnih i na plač 1000 kron. Ki vu pijanosti drugim žitek, zdravje ali imetek vu nevarščino spravi, se da na dva meseca zapreti i na 2000 kr. pokaštigati. Ki dete ali ženo zapoji, se zapre na 6 mesecov.

Rum i petrol vküp zmešani. Kak druge vesnice, i so Velki Dolenci dobile rum od podžupana. Nika je več bilo, kak vu drugih vesnicah, Narodni Svet je dao razdeliti. Za en čas je prišo petrol od druge oblasti, od vladnoga komisara. Hodaški notarijuš je Velkim Dolencem 3 deci menje dao zmeriti petrola. Narodni Svet je tožo notarijuša.

V Čakovci so med oboroženimi Magjari i Zasedbov spopadi bili.

Ne plačajo zgubljeni obleč vojakom, ar so vojaki pri razorožbi tak dodili vojaški obleč i potemtoga iz odredjene rekvizicije lahko dobijo oblačilo.

Novo slovensko novine? Več ljudih mi glasi, da sobočka gospoda nove slovenske novine šče vödati. Zakaj? Naš — dozdašnjje Novine — šče streti. To pa nikdar ne pústimo; či nas sterejo, konec je pravcam slovenščine.

Z Beltinec pišejo: Gospod Lejko, beltinski kaplan je za volo betega na dugši dopúst odposlan od g. púspeka. Mislijo, ka de njemi vogrski zrak na zdrávjel

Dugoveški Slovenci, je to istina? Ka vam več slovenskoga čtenja ne trebe? No, ve pred svetom lahko tajite svoj materni jezik, ali pred Bogom, ki vas je za Slovence stvoril, te vsikdar Slovenci. Mi pitamo samo dugoveške Slovence, i ešče ne verjemo če je. to istina, kaj od njih glasijo? Prosimo odgovor.

Smrt. V Vidonci je na svečnico muzika bila. Pojbje so se sposvadili. Ficko Jožef z Kovačovec je v prsi smekno z bajonetom Bežan Andraša, ki je mro 6. februara.

Nemci na zahodnom Vogrskom k Nemškoj Austriji. Z Ženeva (Genf) se glasi: Mirovna konferenca bo odposlala na zahodno Vogrsko (tak i v Železno županijo) komisijo, da si preglednejo narodnostne razmere. Amerikanski i francoški delegati so se izjavili za takešnje pridružitev nemške zahodne Vogrske zemlje k Nemškoj Ausztriji.

V Požuni so 12. febr. stavkajoči delavci zborovali s oblastvenim dovoljenjem. Po spravišči se je množica obnašala grozilno. Česko-slovaške čete so razorožile množico. Prišlo je do spopadov, pri šterom se je streljalo od obeh strani. Več oseb je osmrčenih.

Vu Rabo je spadno Kovač Imre iz Žarmata 3 febr. — Temasko Sándor i Lugosi Jožef iz Selskoga so brezi dovoljenja živino kúpivali. Sodnija v Somboteli je prvoga na 1100 kr. drugoga pa na 300 kr. kaštigala. — Čör Janoš i Čisar Treza z Poznanovec sta obtoženiva bila, kak bi vlovlenim na pomoč bila vu pobegi, da sta njim štrošek i delo dala. Spoznala sta, da sta šoštari delo dala, dokeč je deci popravo črevlje, potem sta ga odpústila. Sodnija je za nekrivce spoznala. Pravdnik je apeliro. — Ništerni jugoslovani so pobegnoli iz kasara Sombotelskih.

Črnko Treza v Markovci, hišna numer 40., ma belo repo k odaji, — za dvoje kola.

Na posestvo ali vlastelinstvo grofice Brandis sv. Peter niže Maribora potrebuje 5 do 6 delavcev (Saisonarbeiter), naimre za vinograde in polja. Plača ino hrana po dogovom nastop 15 februarja do 15 novemba. Naj se javi gazda.

Pošta. E. R. Ptuj. Vam penez ne vzemejo na Vogersko, počakamo s naročninov. *F. Št. Strehovci.* Dobo sam imena vaših njiv i travnikov. Dobro je. Hvala. *Bočkaj.* Vi i drugi želejo, naj Novine celo to je na 4 kéklé davam. Za 6 kron mi je ne mogoče. Hvalo davam Bogi, ka nam ešče tak ide.

Na podporo M. Lista i Novin: z Hotize: Ftičar Štefan 4, Horvat Ivan 3, Radaha Kata, Zver Magda, Škrbenta Ivan, Raj Manka, Kotjek Ivan, Staman Kata, Sobočan Jožef, Kohek Manka, Krampač Matjaš, Magyar Janoš, vsaki 2 kroni, Bogdan Bara, Farkaš Franc, Raduha Ana, Gerič Matjaš, Farkaš Jožef, Baiažic Janoša žena, Zenkovič Kata, Ftičar Janoš, Kramar Ivan, Zver Janoš, Spilak Ferenc, Nemeč Peter, Kiréc Ivan, Krao Števan, Kotjek Janoš, Vožar Marka žena, Kreslin Manka, Kocet Marko, Ritlop Jožef, Nemeč Jožef, Makoter Ignac, Horvat Jožef, Rengel Martin, vsak 1 kroni. N. z V. Polane, Tkalac Kata z G. Bistrice vsaki 6 kroni, z Trnja Horvat Janoš 10, Copot Matjaš 1, Doma Jožef 2, Kolenko Mihala dovicica 1, Horvat Marko 20, Raj Štefan i žena z G. Bistrice 48, Horvat Štefan z Bakovec 10, z Odranee Jenes Marija 1, Radoha Kata 1, N. 2, Koprivec Marija od sv. Martina 2, Novak Mirko z Vrhovljana 1, Petermanec Marija z Jurovec 0-30, Tkalec Matjaš z G. Bistrice 3 K. Delavke slovenske (Sukič Kristina, Krjič Ida, Trumen A., po 2 K, Németh Róza, Hüll Marija, Žilavec Ana, Sapač Marija, Sakovič Lujza, Črpujak Fana, Žilavec Marija, Gomboc Jozefa, Mercen Treza, Kuzmič Marija po 1 K.), Romarice celske iz Trnja 21, Raščan Martin, Brezovica 10, Farkas Treza, Bogojina 2, Čgan Jula, Törnische 2, Horváth Matjas, Adrijanci 1, Lonec Marija 2, Ščančar Lena 1 K, Virag Agota i Gabor Orša po 60 fil., Naročniki z D. Bistrice 25-10, Čglar Magda, D. Bistrice 5, Kozlar Marija, i Gahor Kata, Črensovei po 5, Našvčniki z Gumilic 20, Šaruga Ivan telegrafist 4, Kohek Treza, Sr. Bistrice 1 K. — Bcg lepo plati vsem! — *Klekl Jožef vp. pl. Črensovcih.*

Na misijone: Kočar Katarina 4, Vogrinčič Viktorija 4 kron.